

† Ὁ Θεσσαλονίκης Γεράσιμος. † † Ὁ Δαρίσεως Διονύσιος. †
 † Ὁ Προύσης Ἄνθιμος. † † Ὁ Εὐρίπου Ἱερόθεος. †

Archetyp. membr. cum bulla plumbea. Flor. II. no 89. Sub no 90 ezstat encyclica eiusdem patriarchae de confessione et no 91 tabula patriarchae Neophyti VII., cuius exemplar non sumus nacti, de qua autem Florides haec habet: Ἴσον συνοδικῷ γράμματι Νεοφίτου ζ', οὗ τὸ προοίμιον ἑλλικές, περὶ τῆς συστάσεως καὶ εὐνομίας τῆς μονῆς τῷ 1799 (7807). ἀρχεται· «νόμοις διατεταγμένοις ἢ ἕθεισι πᾶν σύστημα τῶν ἀνθρώπων διοικεῖσθαι ἐπάναγκες».

CLXIII. 7309—1801,, [ind. IV.]

Patriarchae Callinici V. edictum de administrando monasterio.

† Καλλίνικος, ἐλέω θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης, καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης. †

† Πάντων τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων τὸν ἐπίσκοπον ἔχειν τὴν φροντίδα καὶ διοικεῖν αὐτὰ ὡς θεοῦ ἐφορῶντος ὁ τριακοστὸς ὄγδος τῶν σεπτῶν ἀγίων ἀποστόλων διαγορεύει κανόν, ὁρθῶς δ' ἂν τις συνεννοήσῃε ταῖς ἐκκλησίαις καὶ τὰ ἱερὰ μοναστήρια· καὶ ταῦτα γὰρ οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἡ ἐκκλησία τοῖς τὸν μονήρην βίον ἐπανηρημένοις, τὴν δὲ τοιαύτην διοίκησιν οὐκ ἂν ὁ ἐπίσκοπος ποιήσῃε μὴ οὐχὶ ἐπιμελούμενος τῶν ἐπιτετραμμένων αὐτῷ μοναστηρίων, ὅπως μὴ μόνον τὰ ἀναθέματα αὐτοῖς διασώζῃται παραμένοντα, ἀλλὰ δὴ καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς μονάζοντες σεμνῶς τε καὶ ὡς προσήκει τὸν βίον διάγωσι· καὶ τοῦτο γὰρ βούλεσθαι τῷ ἱερῷ κανόνι, τὴν τῆς τοῦ θεοῦ ἐφορίας προσθήκην, πᾶς τις εὐσεβῶς γε φρονῶν ὁμολογήσειεν· οὐδὲν γὰρ ἂν εἶπη βουλομένῳ καὶ τῷ θεῷ, εἴπερ τὰ μὲν ἀναθέματα διαφυλάττειτο, οἱ δὲ μονάζοντες ἐν τοῖς μοναστηρίοις μὴ κατὰ τὸ προσήκον αὐτοῖς, ἀλλὰ ἀτακτον καὶ ἀνόσιον βιοῦσι τὸν βίον. διὸ καὶ ἡ μετριότης ἡμῶν, ὡς θεοῦ ἐφορῶντος διοικεῖν βουλομένη νομίμως τὰ ἐπιτετραμμένα τῇ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἱερὰ καὶ σεβάσμια ἡμέτερα πατριαρχικὰ καὶ σταυροπηγικὰ μοναστήρια, προειδόμεθα ἐκθεῖναι ὄρους καὶ κεφάλαια, καθ' ἃ διοικηθήσεται καὶ τὸ ἐν τῇ νήσῳ Πάτμῳ ἱερὸν καὶ σεβάσιμον ἡμέτερον πατριαρχικὸν καὶ σταυροπηγικὸν μοναστήριον τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου· δύο γὰρ τῶν ὁσιωτάτων πατέρων τοῦ μοναστηρίου τούτου, ἱερομόναχος τε Γαβριὴλ καὶ ἱεροδιάκονος Γεράσιμος, παραστάντες ἔμπροσθεν τῆς ἡμῶν μετριότητος συνοδικῶς προκαθημένης ἐνεφάνισαν χρυσόβουλλα τε τοῦ αἰδίου ἐν βασιλεύσειν Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ καὶ ἱερὰ ἀγιλλια ἀειμνήστων πατριαρχῶν Κωνσταντινου-

πόλεως, Καλλινίκου τε τοῦ παλαιοῦ, Παχωμίου καὶ Μελετίου Ἀλεξανδρείας, ἐπιτηρητοῦ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ Συφρονίου καὶ ἄλλα ἀρχαῖα γράμματα περὶ τῶν προνομίων τῆς ἱερᾶς ταύτης μονῆς, εἶτε δὲ καὶ ἐπιτροπικὸν αὐτῶν γράμμα ἀπὸ τοῦ κοινοῦ τοῦ μοναστηρίου ἐκείνου ἐνυπόγραφόν τε καὶ κατεσφραγισμένον τῇ μοναστηριακῇ αὐτῶν σφραγίδι, καὶ ἄλλα τε πολλὰ ἀνήγγειλαν ἡμῖν ἐκτραχηλοῦντες τὰ καθ' ἑαυτοὺς καὶ ὅτι, καθὼς τοσούτων καὶ τοιούτων ἔντων αὐτοῖς ἀρχαίων προνομίων, ὅμως τὸ ἱερόν τούτου μοναστήριον ἐν κινδύνῳ κατέστη ἀπωλείας διὰ τὴν τῶν προνομίων ἐκείνων ἀνατροπὴν· ἀναξίους γὰρ τινὰς διὰ μεσιτείας καὶ βίας κρειττόνων προάγεσθαι εἰς μοναστηριακὰ ἀξιώματα καὶ κατέχειν μοναστηριακὰ κτήματά τε καὶ μετόχια καὶ μυρία ἄλλα κακουργεῖν ἐπὶ ἀνατροπῇ καὶ παραβάσει τῶν ἀρχαίων αὐτοῖς προνομίων, διὸ καὶ θεραπείας τινὸς ἐδέοντο τυχεῖν, καὶ δὴ κατ' ἐπιταγὴν ἡμετέραν κατεγράφησαν κεφάλαια, οὐχὶ γενικὰ καὶ καθόλου, ἀλλὰ μερικὰ καὶ ὠρισμένα πρὸς τε ἀπαλλαγὴν τῶν ἥδη συμπασόντων αὐτοῖς δεινῶν καὶ πρὸς διακώλυσιν τῶν συμβησομένων τοῦ λοιποῦ. πρῶτον μὲν οὖν τοιαῦτα κεφάλαια κατεγράφησαν, ἔπειτα δὲ ἐπεβέβησαν αὐτοῖς, ὥστε ἰδίᾳ καθ' ἑαυτοὺς θεωρήσαντας καὶ βουλευσαμένους ἐπιμελῶς ἐπιλέξεσθαι, ὅσκαπερ θόξῃ αὐτοῖς συμφέροντα πρὸς τε κατάρτισιν τῶν ἡθῶν τῶν ἐν τῷ μοναστηρίῳ νεωτέρων καὶ πρὸς τὴν καλὴν μοναστηριακὴν διοίκησιν, οἱ δὲ ἐπὶ ἡμέρας οὐκ ὀλίγας συνδιασκεψάμενοι μετὰ καὶ ἀγίων ἀρχιερίων, νουνοχῶν τε καὶ ἐμπείρων τοῦ μοναστηρίου τούτου, ἐπιλεξάμενοί τε καὶ προσθέντες, ὅσκαπερ ἔγνωσαν συμφέροντα, προσεκόμισαν ἡμῖν τὴν τῶν κεφαλῶν ἐκείνων καταγραφήν, δεόμενοι ἐκδοθῆναι ταῦτα καὶ ἐν ἡμετέρῳ πατριαρχικῷ καὶ συνοδικῷ γράμματι πρὸς διηνεκή διατήρησιν καὶ ἀσφάλειαν. Ἔθεν καὶ ἡ μετριότης ἡμῶν κατὰ τοὺς θεῖους καὶ ἱεροὺς νόμους προκινουμένη διοικεῖν τὰ ἱερὰ ταῦτα μοναστήρια, ὡς θεοῦ ἐφορῶντος ἔγνωμεν τῇ ἐκκλησιαστικῇ δυνάμει κρατῦναι καὶ κατακραλίσαι ἐπιφρικταῖς ἀραῖς τῶν παραβαίνόντων τὰ ὑπὲρ τοῦ μοναστηρίου τούτου βεβηλόμενα κεφάλαια διὰ τοῦ παρόντος ἡμετέρου πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ γράμματος, καὶ δὴ γράφοντες ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱεροστάτων ἀρχιερίων καὶ ὑπερέμων, τῶν ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα πρῶτον μὲν μηδεὶς τῶν μοναστηριακῶν κιστῶν ἀπέρχεται εἰς τὴν χώραν ἀνευ μεγάλης ἀνάγκης, καὶ τότε δὲ τῇ γνώμῃ καὶ εὐθέλει τοῦ ἡγουμένου, καὶ ἐπειδὴν τάχιστα ἐπιτελέσῃ, ἐφ' ὅτῳ ἀπέρχεται, ταχέως ὑπάνῃ ἐπανῆσαι εἰς τὸ μοναστήριον. δεύτερον δὲ τῶν νεωτέρων μοναστηριακῶν, ἐπειδὴν ἕκαστος τὸ ἐπιτετραμμένον ἐπιτελέσῃ ἔργον, μηδεὶς ἀργῶς ἐν τῷ μοναστηρίῳ διατριβέτω, ἀλλ' οὕτως ἅπαντες οἱ νεώτεροι εἰς τὸ σχολαῖον εὐσεβεῖν καὶ μελετεῖν.

αἰσχρὸν γάρ, εἴ γε ἀπανταχόθεν μὲν καὶ πέρασθεν εἰσὶ κατ' ἔρωτα παιδείας τοσοῦτοι· τῇ πληθύνει προσπλέουσι κληρονομοὶ, αὐτοὶ δὲ ἐκ γειτόνων τῇ σχολῇ βραθυμούντες διατρίβουσι, καὶ ὅπου ἂν ἀποδημήσωσιν, οὐ μόνον αὐτοὶ διὰ τὴν ἀμαθίαν ἐλιγυροῦνται, ἀλλὰ καὶ αἵτιοι δυσφημίας κοινῆς τῶν συμμαναστηρικῶν καθίστανται. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ κκαρτίᾳ τῶν ἡθῶν καὶ τῇ ἐν μαθήμασιν ἐπιδόσει τῶν νεωτέρων μοναστηριακῶν, ὡσπερ ἀθλοθέτης, προϊστάσθω ὁ αἰεὶ ἡγουμενάων πρότροπων καὶ παραινῶν αὐτοὺς μὴ διακλείπειν εἰς διδασκάλου φοιτῶντας καὶ τῶν μαθημάτων ἐπιμελουμένους ὡς οἶόν τε, ὅπως ἐπιδεδωκότας ἑαυτοὺς ἐπιδείξωσιν· εἶν γὰρ φανῶσι τῶν νεωτέρων τινὲς μετὰ τὴν τῶν ἔργων αὐτῶν ἐπιτέλειαν μὴ φοιτῶντες εἰς διδασκάλου ἢ φοιτῶντες μὲν, οὐκ ἐπιμελούμενοι δὲ τῶν μαθημάτων, τότε οἱ μὲν οὕτω βραθυμοὶ τῶν νεωτέρων ἐκβληθήσονται τοῦ μοναστηρίου, ὁ δ' ἡγούμενος αὐτῶν λόγον καὶ εὐθύνας ὑφέξει πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλῃν ἐκκλησίαν, ὡς ἀμελῶν τῆς τῶν νεωτέρων κατάρτισεώς τε καὶ ἐπιδόσεως. τρίτον. ἐν δὲ ταῖς διανομαῖς τῶν παρ' αὐτοῖς λεγομένων διακονικῶν μηδεὶς πλεονεκτεῖτω παραβίων τὴν ἀνάκαθεν μοναστηριακὴν συνήθειαν, ἀλλ' ὡς πάλαι οὕτω καὶ τοῦ λοιποῦ ἀπὸ τοῦ νῦν λαμβανέτωσαν διακονίας, ὁ μὲν ἡγούμενος δύο, οἱ δὲ προηγούμενοι ἀνά μίαν καὶ ἡμισείαν, καὶ οἱ πρώην δὲ ἐκκλησιαρχαὶ καὶ οἰκονόμοι καὶ ἐλλόγιμοι ὁμοίως προτιμάσθωσαν τῶν ἄλλων, οἱ δὲ μὴ ἐκδουλεύσαντες ἐπίσης λαμβανέτωσαν, ἵνα μηδεμίαν ἐκ τῆς πλεονεξίας συμβικίῃ μέμφις καὶ ταραχὴ ἐν τῷ μοναστηρίῳ. τέταρτον δέ, ὅσοι τῶν ἐρημερίων τοῦ καθολικοῦ ἐν ταῖς ἱεραῖς ἀκολουθίαις μὴ εἰσέρχονται εἰς τὸ κυριακόν, ὥστε ἀναγνῶναι ἢ ψάλλαι ἢ ἄλλο ἐκκλησιαστικόν ἐκτελέσαι ὑπουργήμα, οὗτοι δὲ ἀποστερείσθω τῆς διακονίας. πέμπτον. οἱ δὲ πρώην ἡγούμενοι καὶ πρώην ἐκκλησιαρχαὶ καὶ οἰκονόμοι τῶν μετοχιῶν καὶ ἐλλόγιμοι καὶ ἐρημέριοι τοῦ καθολικοῦ ὡς ἀνάκαθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς, οὕτω καὶ τοῦ λοιποῦ ἐχέτωσαν τὰ προνόμια αὐτῶν ἐν τε τῇ στάσει καὶ καθέδρᾳ καὶ τιμῇ καὶ [ταῖς] διακονίαις· οἱ δὲ μὴ ἐκδουλεύσαντες μήτε ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ καθολικοῦ, μήτε ἐν μετοχίαις καὶ διακονήμασιν ἐπίσης λαμβανέτωσαν καὶ τὴν στάσιν, καθέδραν καὶ τιμὴν καὶ διακονίαν, οἱ μὲν ὡς ἱερομόναχοι, οἱ δὲ ὡς ἱεροδιάκονοι μόνον, οἱ δὲ ὡς μοναχοὶ κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν καὶ μοναστηριακὴν συνήθειαν, ὡς ἀνάκαθεν, μηδενὸς ἐναντιουμένου τὸ παράπαν εἰς τοῦτο, ἕκτον. μηδένα ὁ ἡγούμενος ἀνευ γέροντος καὶ ὑποσχέσεως ὑποταγῆς κουρευεῖτω μοναχόν, ὅσοι δ' ἂν τῶν τοιούτων καταληθῶσι δίχα γέροντος, ὑποκείσθωσαν εὐθὺς ἄλλῳ σεβασμίῳ καὶ ἐνκρέτῳ γέροντι. καὶ οἱ τοιοῦτοι, ἐάν ποτε ἀθυραστομήσωσιν ἢ ὑβρίσωσιν τινα ἢ ἄλλως ἀτακτήσωσιν καὶ μετὰ δευτέραν νουθεσίαν πάλιν μείνωσιν

ἀδιόρθωτοι, ἐκβληθήτωσαν τῆς ἱεραῆς ταύτης μονῆς καὶ ἀπελαυνέσθωσαν τῆς ἱεραῆς ταύτης μοναστηριακῆς ποιμαντῆς ὡς πρόβατα φωρῶντα, καὶ ὅσοι δ' ἂν τῶν νεωτέρων ἱερομονάχων καὶ ἱεροδιακόνων ὑποπέσωσι τῇ τῆς ὕβρεως, ἀλαζονείας καὶ ἀνυποταξίας παραπτώματι καὶ μετὰ δευτέραν νοουθεσίαν μείνωσι κάλιν ἀδιόρθωτοι, ἐκβληθήτωσαν καὶ οὗτοι τῆς μονῆς μηδεὶς ἐναντιουμένου ἐν βάρει ἀργίας καὶ καὶ ἀλότου ἀφορισμοῦ. ἔβδομον. μηδέποτε τις αὐτῶν ἢ διὰ πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς ἢ ἄλλως πως πραττέτω τι περὶ τὴν μοναστηριακὴν αὐτῶν διοίκησιν ἐπι παραβάσει τῶν τε ἀρχαίων αὐτῶν τάξεων καὶ τῶν ἤδη διὰ τοῦ παρόντος γνώμη κοινῇ καὶ συνοδικῇ δεδομένων, ἀλλ' ἀβιάστως καὶ ἐλευθέρως διοικεῖτωσαν τὸ μοναστήριον τοῦτο κατὰ τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν τάξιν. καὶ ὅσα μέχρι τοῦδε οὕτω κατὰ βίαν συνέβησαν τῷ μοναστηρίῳ τούτῳ, εἴτε περὶ ἡγουμενείας, εἴτε περὶ οἰκονομίου καὶ μετοχίου καὶ ἄλλων μοναστηριακῶν ὀφεικίων, ἅπαντα τὰ τοιαῦτα ἔστωσαν πάντῃ ἀκυρα, καὶ ἐξέστω τοῖς προκρίτοις καὶ πρεσβυτέροις μοναστηριακοῖς διοικῆσασθαι ἐκείνα κατὰ τὸ κοινῇ αὐτοῖς δοκοῦν πρὸς τὴν ἀρχαίαν μέντοι γε ἀφορῶσι μοναστηριακὴν αὐτῶν τάξιν. ὅθεν δὲ ὅστις αὐτῶν μὴ κατὰ τὸν ἀρχαῖον μοναστηριακὸν αὐτῶν τρόπον, ἀλλὰ κατὰ βίαν καὶ ἄλλως πως ἐπιχειρήσει αἰτῆσαι ἡγουμενείαν ἢ οἰκονομάτων ἢ ὀφεικίων ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον, οὗτοι πάντες ὡς ἀνατροπεῖς τῶν ἀρχαίων καὶ καλῶν μοναστηριακῶν ἐθίμων καὶ ὡς διεστραμμένοι καὶ φαῦλοι ἀπελαυνέσθωσαν τοῦ ἱεροῦ τούτου μοναστηρίου, καὶ ἔστωσαν πάντῃ ἀπεξενωμένοι καὶ ἀλλότριτοι, ἵνα μὴ πρόσκομμα γίνωνται συνδιαφείροντες καὶ ἄλλους. ὅστις δ' ἂν καὶ ὁποῖος μικρὸς ἢ μέγας τῶν μοναστηριακῶν τούτων, ἱερομόναχος, ἱεροδιάκονος ἢ μοναχὸς ὁποιασοῦν τάξεως καὶ βαθμοῦ τολμήσῃ ποτὲ παραβῆναι πως καὶ ἀνατρέψαι ἐμμέσως ἢ ἀμμέσως τὰ ἀνωτέρω συνοδικῶς ἀποφανθέντα, οὗτοι πάντες ὑπάρχωσιν ἀνωρισμένοι ἀπὸ θεοῦ κυρίου παντοκράτορος καὶ κατηραμένοι καὶ ἀσυγχώρητοι καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτοι καὶ τιμπανιαῖοι καὶ ὑπεύθυνοι τῷ αἰωνίῳ πυρὶ τῆς γεέννης καὶ ὑπόδοκοι τῷ αἰωνίῳ ἀναθέματι, ἔχοντες καὶ τὰς ἀράς τῶν ἁγίων τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτὼ θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ καὶ τῶν λοιπῶν ἁγίων συνόδων. ταῦτα μὲν οὖν κεκώρωται συνοδικῶς διὰ τοῦ παρόντος κατὰ τὴν θερινὴν δέτησιν τῶν ῥηθέντων ὁσωτάτων μοναστηριακῶν πατέρων, εἰς δὲ τὴν περὶ τούτων ἐνδείξιν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν γράμμα, καταστρωθὲν κἀν τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας, καὶ ἐδόθη εἰς τὸ εἰρημένον ἱερόν καὶ σεβάσιμον ἐν τῇ νήσῳ Πάτμῳ ἡμέτερον καὶ σταυροπηγιακὸν μοναστήριον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ἐν ἔτει σωτηρίου ,αωα'. †

† Καλλίνικος, ἐλέω θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως,
 Νέας Ῥώμης, καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης. †
 † Ὁ Καισαρείας Φιλόθεος. † † Ὁ Λαρίσης Διονύσιος. †
 † Ὁ Νικομηδείας Ἀθανάσιος. † † Ὁ Κυζίκου Ἰωακείμ. †
 † Ὁ Προύσης Ἀνθίμος. † † Ὁ †
 † Ὁ Ἡρακλείας † † Ὁ Θεσσαλονίκης Γεράσιμος. †
 † Ὁ Δέρκων Ἱερόθεος. †

Archetyp. chart. Flor. II. no 92.

CLXIV. 7359—1843, mense septembri, ind. II.

Patriarcha Germanus IV.: confirmat privilegia et libertatem monasterii.

† Γερμανός, ἐλέω θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως,
 Νέας Ῥώμης, καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης. †

† Τῆς ἐκκλησιαστικῆς περὶ πάντα προνοίας ἔργον ἐστὶ περισπούδαστον τὸ
 συνιστᾶν ὑπερφερόντως καὶ κρατύνειν τὰ παρὰ τῶν προγενεστέρων εὐλογα κρι-
 θέντα τε καὶ κυρωθέντα, ἀνθ' ὅτου καὶ κατ' ἴχνος ἐκόμμοι τοῖς φθάσασιν οἱ τὴν
 πνευματικὴν διαδεχόμενοι προστασίαν περιέπειν ἄλλῃ δυνάμει τὰ συμφερόντως
 ἐξαιρεγασμένα οὐκ ἀπαναίνονται, μάλιστα δὲ καὶ ἐπικυροῦσι τὰ κατὰ φιλοτιμίαν
 προκεχορηγημένα τοῖς σεβασμίσι μοναστηρίσι γράμματα· καὶ γὰρ τῶν ὑπὸ
 χρόνον πραγμάτων τῷ ἀκάθεκτα φέοντι χρόνῳ συρρεῖν καὶ ἀπορρεῖν πεφυκότων,
 διαρκείας καὶ συστάσεως διηνεκοῦς πρόξενος ἢ ἐν τοῖς τοιούτοις κατὰ καιροῦς
 καινουργία, ἥστινος ἀμελουμένης ἢ χρονικῆς περιπέτεια τῷ τῆς λήθης βυθῷ
 παραδιδούσα τὰ καλῶς ποτε ἐναρξάμενα ζημίαν οὐ τὴν τυχοῦσαν ἐπάγει τοῖς
 ὀφειγόνσι. ἐπειδὴ τοίνυν καὶ ἤδη προσεκομίσθησαν ἡμῖν συνοδικῶς προκαθημένοις
 καλαργενῇ βασιλικῇ χρυσόβουλλα καὶ πατριαρχικῇ στυλιωδῇ γράμματα πεμ-
 φθέντα παρὰ τῶν ὀσιωτάτων πατέρων τῶν συνασκουμένων ἐν τῇ κατὰ τὴν νῆσον
 Πάτμον ἱερᾷ καὶ σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ ἁγίου, ἐνδόξου καὶ πανευφήμου ἀποστόλου
 καὶ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ἅτινα καὶ ἀναγκασθέντα ἐπὶ κοινῇ
 ἀφοράσει διαλαμβάνουσι, ὅτι ἡ ἱερὰ αὕτη μονὴ οὐ μόνον ἀρχαιότητι ἐπίσημος
 τυγχάνει, ὡς βουλή καὶ ἀδεία τῶν κάλει θεοσεβῶν αὐτοκρατόρων μεγαλοπρεπῶς
 ἀνεγερθεῖσα ὑπὸ τοῦ εὐλαβεστάτου ἐν μοναχοῖς Χριστοδούλου, ἀλλὰ καὶ τὴν
 τελείαν ἐλευθερίαν καὶ αὐτεξουσιότητα, τό τε πάντη ἀσῦδοτον καὶ τὸ ἀνενόχλη-
 τον προσέλαβε τά τε ἄλλα, καὶ διότι ταύτην ἑαυτῷ ἡρημένος ὁ οὐρανοβάμων

ἐκεῖνος καὶ ὑψηλῆς ἐν θεολογίᾳ ἀετός, ὁ κατ' ἐξαιρετικὸν λόγον ἐν τοῖς μαθηταῖς τὴν τοῦ φίλου καὶ παρθένου προσηγορίαν κεκληρωμένος καὶ ἐπιστήθιος τοῦ δεσπότητος γενέσθαι ἠξιομένος, τὸ μέγα καὶ ὑπερφυῆς τῆς αὐτοῦ θεολογίας συνέθετο καὶ συνέγραψεν ἱερὸν εὐαγγελικόν, παρ' αὐτοῦ τοῦ πρώτου διδασκάλου Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ παναγίου πνεύματος τὰ ἀπόρρητα καὶ ὑπερφυῆ τῆς εὐσεβοῦς ἡμῶν πίστεως ἐλλαμφθεῖς τε καὶ ἐνηγγηθεῖς δόγματα, οὐ μὴν δέ, ἀλλὰ καὶ ἡ περιέχουσα ταύτην κῆσος, εἰρημένη Πάτρις, ἀπὸ γε μιᾶς τοιαύτης γεραραῆς μονῆς τὰ αὐτὰ πεπλούτηκε προνόμια τῆς σταυροπηγιακῆς ἀξίας, ἀσυνδοσίας τε καὶ ἐλευθερίας, ὡσαύτως ὑποκειμένη τῷ καθ' ἡμᾶς οἰκουμένῳ θρόνῳ, διοικουμένη τε καὶ διεξαγομένη πνευματικῶς παρὰ τοῦ κατὰ καιροὺς ἡγουμένουοντος. ταῦτα τοίνυν καὶ τὰ τοιαῦτα διαλαμβανόντων τῶν προσκομισθέντων ἡμῖν καλαίγενῶν βασιλικῶν χρυσοβούλλων καὶ τῶν πατριαρχικῶν σιγγιλιωδῶν γραμμάτων, ἅμα δὲ καὶ ἐνθέρμου αἰτήσεως προσενεχθείσης παρὰ τῶν ἐνασκουμένων ὁσιωτάτων πατέρων ἐπιβραβευθῆναι τῇ ἱερᾷ ταύτῃ μονῇ καὶ τὴν δι' ἡμετέρου ἐκκλησιαστικοῦ ἐν μεμβράναις γράμματος ἀνανέωσιν καὶ ἐπικύρωσιν τῆς τοιαύτης σταυροπηγιακῆς ἀξίας, ἡ μετριότης ἡμῶν, ἅτε δὴ ἐλέει θεῷ τοὺς πνευματικούς οἴακας τοῦ παγκοίνου σκάφους τῆς ἐκκλησίας ἀνεξωσμένη καὶ τὴν προστασίαν τῶν ἀπανταχοῦ ἱερῶν ἐκκλησιῶν καὶ θεῶν σκηνωμάτων ἀνειλημμένη δεῖν ἐγνωμὴν παριδεῖν τὴν αἴτησιν τῆς αὐτῶν ὁσιότητος ὡς εὐλογον καὶ δικαίαν, καὶ διὰ τὰς ἐκτεθείσας αἰτίας ἐς τὰ μάλιστα ἀποδοχῆς ἀξίαν, ὅθεν καὶ γράφοντες ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα πάντα μὲν τὰ προκεχορηγημένα τῇ ἱερᾷ ταύτῃ μονῇ βασιλικά χρυσοβούλλα καὶ πατριαρχικά σιγγιλιωδῆ γράμματα ἔχωσι τὸ κύρος καὶ τὴν ἰσχὺν ἀπαράτρεπτον εἰς αἰῶνα τὸν ἀπαντα, ἕως οὗ ψῆχος καὶ κλύσων τὰ τῆδε περιπολεύει, ἡ δὲ ἱερὰ καὶ σεβασμία αὕτη μονή, ὡς βασιλική τε καὶ πατριαρχική ἀνωθεν τυγχάνουσα ὑπάρχει καὶ λέγεται καὶ παρὰ πάντων γινώσκηται αὐτόνομος, αὐτοδέσποτος, παντελεύθερος, ἀσύδοτος, ἀδούλωτος, ἀκαταπάτητος, ἀκαταζήτητός τε καὶ ἀνεόχλητος παρὰ παντὸς προσώπου ἱερωμένου ἢ λαϊκοῦ καὶ ἀνωτέρα πάσης καὶ παντοίας δουλαγωγίας, βάρους καὶ ἀπαιτήσεως καὶ μηδενὶ μηδὲν ὀφείλουσα παρέχειν ὀλοτελῶς, εἰ μὴ μόνῃ τῇ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ μεγάλη ἐκκλησία τὸ ἐπικρατῆσαν ἐτήσιον, μνημονουμένου ἐν αὐτῇ ἀενάως τοῦ πατριαρχικοῦ ὀνόματος ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς καὶ ἐκκλησιαστικαῖς ἀκολουθίαις, καὶ μηδενὶ ἄλλῳ ὑποκειμένη εἰ μὴ μόνῳ τῷ καθ' ἡμᾶς οἰκουμένῳ θρόνῳ καὶ ὑπ' αὐτοῦ προστατευομένη, διεξαγομένη τε καὶ διακυβερνωμένη, κρινομένη τε καὶ

ἀνακρινόμενη, ὡς αὐτοδέσποτος καὶ αὐτεξούσιος ὅλα τῆ νήσω πάση καὶ τοῖς κατὰ διαφόρους τόπους εὑρισκόμενοις μετοχίοις αὐτῆς διατελοῦσα, καθὰ καὶ ὁ κατὰ καιροὺς καθηγούμενος αὐτῆς μηδενὶ ἄλλω ὑποκείμενος προσώπῳ ἱερωμένῳ ἢ κοσμικῷ, ἀλλὰ τὴν πατριαρχικὴν μόνην μεγαλειότητα κεφαλὴν ἐπιγινώσκων, διεξάγων τε πνευματικῶς τοὺς τε συνασκουμένους ἐν τῆ μονῆ πατέρας καὶ πάντας τοὺς αὐτῆν τὴν νήσον αἰκούντας καὶ τοὺς προσκαθημένους ἐν τοῖς τῆς μονῆς κτήμασι καὶ πράγμασι καὶ τὴν πνευματικὴν τούτων ἔχων ἀνάκρισιν καὶ διοίκησιν καὶ ποιμαίνων αὐτοὺς ἐκκλησιαστικῶς κατὰ τὴν ἐνοῦσαν αὐτῷ δύναμιν. ὅταν δὲ χρεῖα γένηται χειροτονίας, ἔχωσιν ἐπ' ἀδείας οἱ ἐνασκούμενοι πατέρες προσκαλεῖν, ἐν ᾧ ἐβελήσωσιν ἐκ τῶν ἀρχιερέων ἐπὶ τῷ ἐκτελεῖν τὰς χειροτονίας αὐτῶν μετὰ πάσης τῆς κανονικῆς παρατηρήσεως, ἀλλὰ καὶ ἐν στερήσει ἡγουμένου γενόμενοι ἐκλέγειν καθ' ἑαυτοὺς καὶ προχειρίζειν κοινῇ γνώμῃ ἓνα ἐκ τῆς συνοδίας αὐτῶν, τὸν ἀξιον ἀναφανησόμενον καὶ τοῦτον ἀποκαθιστᾶν ἡγούμενον μηδενὸς τὸ παράπαν ἐξωθεν ἐπιχειροῦντος κατεπεμβαίνειν ὁπίσω τε τῆς μονῆς ταύτης, ἐνοχλεῖν τε καὶ ἐπηρεάζειν οἰωδῆτινι τρόπῳ τοὺς ἐνασκουμένους πατέρας καὶ ἀπαιτεῖν πολὺ ἢ ὀλίγον ἢ ἐκ τῶν ἀφιερωμάτων καὶ πραγμάτων καὶ προσόδων τῆς μονῆς ἄπτεσθαι, ὡς βασιλικῆς καὶ πατριαρχικῆς καὶ ἀσυδότου καὶ ἐλευθέρας οὔσης, καθὰ δικλαμβάνουσι τὰ περὶ αὐτῆς ὑπομνήματα, ἢ δὲ ὁσιότης αὐτῶν ὀφείλη πολιτεύεσθαι εὐτάκτως, σφρόνως τε καὶ κοσμίως καὶ κατὰ τὸν τύπον τοῦ μοναδικοῦ αὐτῶν ἐπαγγέλματος καὶ συναγωνίζεσθαι ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως καὶ αὐξήσεως τῆς μετνοίας αὐτῶν σεμνοπρεπῶς ὑποτασσόμενοι τῷ καθηγούμενῳ αὐτῶν καὶ παρ' οὐδενὸς ἄλλου ἐπηρεαζόμενοι κατὰ τὰς περιλήψεις τῶν παλαιγενῶν βασιλικῶν χρυσοβούλλων καὶ τῶν πατριαρχικῶν σιγίλλωδῶν γραμμάτων, ἅτινα ἐξουσι τὸ κύρος καὶ τὴν ἰσχὺν εἰς αἰῶνα τὸν ἄπαντα. ὅς δ' ἂν καὶ ὅποιος τῶν ἀπάντων τολμήσῃ ἀθετῆσαι τι τῶν ἐν τῷ παρόντι συνοδικῶς ἐκπερασμένων καὶ καθ' οἰωνδῆτινα τρόπον παραβῆναι καὶ βλάβην τινὰ καὶ ἐπῆρειαν ἐπιχειρήσῃ προξενῆσαι τῷ ἱερῷ τούτῳ καταγωγῆ ἢ τοῖς ἐνασκουμένοις ὁσιωτάτοις πατέροι καὶ ἕλωσ παραβλάψαι τὰ ἐπιχορηγημένα αὐτοῖς βασιλικῶς τε καὶ ἐκκλησιαστικῶς προνόμια, ὁ τοιοῦτος ὡς κακόβουλος, ἰδιόρρυθμος καὶ κακώτροπος ἀσφρισμένος ὑπάρχη παρὰ τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ζωοποιῦ καὶ ἀδικιρέτου μακαρίως τριάδος καὶ κατηραμένος καὶ ἀσυγχώρητος καὶ πάσαις ταῖς πατρικαῖς καὶ συνοδικαῖς ἀραῖς ὑπεύθυνος καὶ ἐνόχος τοῦ πυρός τῆς γέννης καὶ τῷ αἰωνίῳ ἀναθέματι ὑπόδικος. ἔθεν εἰς ἐνδειξὴν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν ἐπικυρωτικὸν σιγίλλωδες ἐν μεμβράναις γράμμα κἂν τῷ ἱερῷ καταστρωθὲν κώδικι τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης

ἐκκλησίας [καὶ] ἐπεδόθη τῇ διαληφθεῖσῃ ἱερᾷ βασιλικῇ καὶ σταυροπηγιακῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου πρὸς παράστασιν μόνιμον. ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,αωμγ', κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον, ἐπινεμήσεως δευτέρας. †

† Γερμανός, ἐλέω Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης, καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης. †

† Ὁ Καισαρείας Παΐσιος. †

† Ὁ Κυζίκου Μελέτιος. †

† Ὁ Χαλκηδόνης Ἰερόθεος. †

† Ὁ Νικομηδείας Διονύσιος. †

† Ὁ Ἡρακλείας Διονύσιος. †

† Ὁ Ἰωαννίνων Ἰωακείμ. †

† Ὁ Δέρκων Γεράσιμος. †

† Ὁ Ῥασκοπρεσβίνες Καλλίνικος. †

Archetyp. membr. cum bulla plumbea. Flor. II. no 93, qui sub no 94 adfert praeterea tabulam patriarchae Sophronii III.: γράμμα συνοδικὸν περὶ τῶν προνομίων τῆς μονῆς, τῆς αὐτονομίας καὶ τοῦ ἀδουλώτου αὐτῆς, τῷ 1863. ἀρχεται: «δοσιώτατε ἡγούμενε καὶ λοιποὶ πατέρες τοῦ ἐν τῇ νήσῳ Πάτμῳ κειμένου ἡμετέρου πατριαρχικοῦ καὶ σταυροπηγιακοῦ μοναστηρίου κτέ».

Appendix Prima.

**Acta Principum Occidentis pro monasterio Sancti Ioannis Theologi
in insula Patmo et epistulae abbatum coenobii ad eosdem.**

I. 6803—1295, 3. mensis ianuarii, ind. VIII.

Petrus Mudatius et Petrus Dolphinus, vicerectores Chancae, confirmant donationem, quam Jacobus Barotius fecit monasterio Sancti Joannis Styli, quod est metochium S. Joannis Theologi in insula Patmo.

Nos Petrus Mudacio et Petrus Delfino, consilarii et vicerectores Chancae, notum facimus universis presentibus et futuris, quia cum Paulus, yconomus monasterii Sancti Johannis de Stilo, coram nostra presentia pervenisset, nobis vehementius supplicavit, quod, cum per nobilem virum dominum Jacobum Baroci, olim rectorem Chancae, data fuisset terra yconomo dicti monasterii, que eo tempore erat pro domibus constituendis pro calogeris prefati monasterii et coram habitatione, que terra tunc scripta non fuit dicto yconomo, eam sibi ob hoc scribi et catasticari facere deberemus, qui hoc sic ei datum et designatum fuit per dictum dominum Jacobum Baroci, olim rectorem Chancae, probaret per bonos et idoneos testes; unde volentes eius yconomi petitionibus annuere, fecimus coram nostra presentia pervenire Andriolum et Martinellum, precones Chancae, quos astrinximus sacramento, ut super predicta datione, quod scirent, perhibere deberent testimonium veritati, qui nempe dixerunt, quod ipsimet fuerint ad mensurandum et pa...andum dictam terram, quam dictus dominus Jacobus Baroci dicto yconomo dedit nomine dicti monasterii. Quare cognoscentes talem veritatem, damus et concedimus in perpetuam possessionem dicto Paulo, yconomo prefati monasterii Sancti Johannis de Stilo, et nomine et vice dicti monasterii predictam terram, quam predictus dominus Jacobus dicto monasterio dedit et concessit, que fuit de terra nostri communis prope vineam ecclesie Sancti Nicolai illie, ubi est sablonarium et ubi fuit domus dicti monasterii, que terra dicitur esse a capite de versus ponentem passus C et per faciem tramontane passus L et per faciem levantis passus C et per faciem austri passus L,

itaque concluduntur inter omnes domus dicti monasterii sunt dicta con-
finia, quod datum fuit concessionem de terra predicta a modo in antea,
ipse yconomus et sui successorum habeat, teneat et possideat nomine dicti
monasterii predictam [terram] et in ea terra et de ea suam faciat utilita-
tem nemine sibi contradicente. Actum hoc anno ab incarnatione
domini nostri Ihesu Christi MCCLXXXV., mensis ianuarii,
die tertio, indictionis none.

Ego Marcus Bono Massarini, cancellarius Canoeae.

Copia tratta dallo libro di manifesti della Cancellaria della
Cania f° 130. Exemplar membr. Bayet, (Mémoire sur une mission au Mont
Athos par l'abbé Duchesne et Bayet. Paris 1876. Bibliothèque des écoles françaises
d'Athènes et de Rome). nro 2, p. 147. Tiré de deux copies sur parchemin assez
altérées, mais pouvant en général se suppléer l'un l'autre. Id. p. 138.

II. 6815—1307, 22. mensis iunii, ind. V.

Petrus Gradonicens, dux Venetiarum, confirmat litteras ducis Laurentiis Theupoli,
quibus monachis metochii Sancti Ioannis Styli concessit facultatem exportandi fru-
mentum ex insula Creta pro monasterio S. Joannis Theologi.

Petrus Gradonico, Dei gratia Venetiarum, Dalmatie atque Chroatie
dux, dominus quarte partis et dimidii totius imperii Romanie, nobili et
sapienti viro, Bolleto Justiniani, de suo mandato duce Crete, et nobili-
bus vi[ris] con[s]iliariis et ceteris eorum successoribus, fidelibus suis di-
lectis, salutem et sincere dilectionis affectum. Per honestum virum Pau-
lum, kalogerum Sancti Johannis de Stilo de insula Crete, nomine dicti
monasterii Sancti Johannis de Stilo et procuratorio nomine kalogerorum
[seu] fratrum monasterii Sancti Johannis de Palmosa nuper nobis exstitit
supplicatum, quod quasdam [lit]teras eisdem de gratia factas extrahendi
bladum de suis ortibus de insula Crete per bone memorie virum Lauren-
tium Theupolo, predecessorem nostrum, sibi dignaremur facere renovari,
quarum literarum tenor per omnia talis est: « Laurentius Theupulo, Dei
gratia Venetiarum, Dalmatie atque Chroatie dux, dominus quarte partis et
dimidii totius imperii Rom[ani]e, nobili et sapienti viro Johanni [Belenio], de
suo mandato duce Crete, et nobilibus viris, eius consiliariis et ceteris
eorum successoribus, fidelibus suis dilectis, salutem et dilectionis affectum
. . . . ficium nostre prudentie literarum, quas nobis su[per]facto bladi et
redituum fratrum Sancti Johannis de Palmo[sa], quos habent in insula
Crete, quos perpetuum preceptum et ordinamentum de volun-
[tate] nostra per vos factum trahi de insula nullo modo permitt[er]e vole-
batis. Nos autem ips[is] tis ad vobis dicendo mittimus per
presentes, cum propter famam laudabilem et, quam audimus

de dictis fratribus territorii nostri tis constat ea facere, que in eorum
 po litatem reverti eos gravare minime prudentiam vestram
 rogamus, vobis consilium precipiendo mandamus,
 quo tenemini quat[enus] tro ordinamento per vos seu
 per [alios super] hoc negotio bladum profect[io] habuerit in qui

 putatis accid
 propter quod de eorum ut superius est
 curetis
 quod nostra p prudentia
 commenda Dat. anno domini
 millesimo [ducentesimo] septuagesimo primo, quarta decima die
 [mensis] madii. Nos ergo p ra honesta suis
 supplicationibus an[nuentes] pas literarum cum
 , ut patet in scr[iptis, man]davimus
 renovari prudentiam vestram et nostra consilia
 precipiendo mandamus sub debito, quo tenemini iuramenti,
 quatenus ob amento per nos vel vos facere bladum,
 quod ipsi f[aciunt] kalogeri Sancti Johannis de [Stilo ka]logeris
 habuerit usque ad frumenti per annum ad ipsorum mona-
 sterium Sancti Johannis de Palmos[a] po[rtare] libere permittatis et fr[u-
 menti talem quantitatem mille mensura[rum] per
 annum haberent eam minorem quantitatem, quam hact[enus] valeant de-
 portare, [atte]ndentes, quod aliud bladum proprio, quod fuerit
 de redditibus predictorum. Dat. in nostro ducali palatio, anno do-
 mini incarnationis millesimo trecentesimo sept[imo], indicti-
 [one V.], die vero vigesimo secundo iunii.

Archetyp. sine sigillo, Bayet, nro 1 et 3, p. 145—146, qui p. 139 haec
 habet: «Copiée sur l'original, composé de lambeaux de parchemin collés tant
 bien que mal sur un morceau de toile, sans sceau.»

III. [6815—1307] [ind. V].

Petrus Gradonicus, dux Venetiarum, monachis metochii S. Joannis Styli concedit
 possessionem septuaginta septem colonorum, quorum triginta novem metuentes Turcos
 conduxerunt e Patmo in Cretam, dummodo solvant pro quolibet colono annuatim
 hyperperam.

Petrus Gradonico, dei gratia Venetiarum, Balmatie atque Chroatie
 dux, dominus quarte partis et dimidii totius imperii Romanie, ~~et~~
 et sapientibus viris, duce [Crete], ac futuris de suo mandato

Crete, et eorum consiliariis, fidelibus suis dilectis salutem ac sincere dilectionis affectum. Per honestum virum Paulum, callogerum loci Sancti Johannis de Stilo insulae nostre Cretae, procuratorio nomine fratrum et callogerorum dicti loci et monasterii Sancti Johannis de Palmosa, nobis fuit nuper expositum, quod callogeri de insula Palmosae tementes insultus Turchorum suos triginta novem villanos de insula Palmosae predicta conduxerunt ad dictum suum locum Sancti Johannis de Stilo ex insula tempore guerrae, quam olim habebamus cum imperatore Graecorum, ipsi callogeri Sancti Johannis de Stilo a cursariis alios triginta octo villanos emerant, qui etiam conducti fuerunt ad locum predictum et supplicaverunt

.....

 alios triginta octo quorum nomina etiam continentur inferius, quod possint illi in dicto loco Sancti Johannis de Stilo pro suis pacifice et libere possidere solvendo [nostro] comuni pro quolibet ipsorum omnium unum iperperum. Nos ergo annuentes benigne petitioni predictae dicto monasterio Sancti Johannis de Stilo et callogeris eiusdem concedimus, quod ipsis solventibus annuatim nostro comuni pro quolibet infrascriptorum villanorum, qui sunt numero septuaginta septem, unum iperperum, possint et debeant ipsos pacifice possidere. Et ideo vobis scribimus et per nos et nostra consilia rogatorum et de quadraginta precipiendo mandamus sub debito, quo tenemini, sacramenti, quatenus faciatis solvi nostro comuni dicta iperpera, et de ipsis villanis, pro quibus solutio facta erit, eos non debeatis de cetero molestare, nec permittere ab aliis nostris fidelibus molestari. Nomina vero villanorum triginta novem conductorum de Palmosa sunt haec: Chiriaco to Cannuri, Leo Marchilos cum filiis duobus, Costa[ntinus . . .] cum filiis duobus, Leo Otrippo cum filiis duobus, Zouzi et fratres eius, Camaris Zouzi Pracha cum fratre suo, Matheus to Tripinachi, Joannes Catulia cum filiis duobus, Ocamoso to Nofiti, Nichiforo to Cothomas cum filio uno, Zouzi Prochoros, Nichitas to Carchia, Palitis to Kreuvma, Ofemis to Carchia, Joannis to et pater eius Ni[chit]a
 Finis in secundo folio, quod legi non potest, solummodo in fine est diei fragmentum ptum . . . indictione.

Exemplar. Bayet. nro 4, p. 147—148. « Cette pièce ne nous est parvenue en original. Je n'en ai trouvé qu'une mauvaise copie faite il y a cent-cinquante ou deux cents ans sur un chiffon de papier déjà bien avarié. Le transcritteur avait sous les yeux un document en lambeaux, comme il résulte de cette mention deux fois répétée : « Non si poteva legger. » La copie s'étendait sur deux feuilles, dont la dernière a disparu à l'exception de la marge. Id. p. 139.

IV. 6965—1457, 15. mensis martii, [ind. V.].

Cardinalis Ludovicus Scarampus Mediarota, patriarcha Aquileiensis, suscipit tutelam monasterii S. Joannis Theologi.

Ludovicus, miseratione divina tituli Sancti Laurentii in Damaso S. R. E. presbiter cardinalis et patriarcha Aquileiensis, domini pape camerarius, apostolice sedis et class[is] legatus de latere ac in regno Sicilie et in omnibus partibus orientalibus et ultramarinis vicarius in spiritualibus ac temporalibus generalis, universis et singulis presentes litteras inspektoris salutem in domino. Cupientes ob reverentiam gloriosissimi Sancti Johannis Evangeliste, ut insula Sancti eiusdem, que dicitur de Palmosia, nec non homines tam religiosi, quam seculares illam inhabitantes ac etiam res et bona ipsorum plena securitate et indemnitate fruantur, universitatem vestram et vestrum singulos hortamur in Domino et affectuose rogamus et insuper quibuscumque officialibus et personis quarumcumque navium, galearum, triremium, fustarum et aliorum naviliorum cuiuscumque nationis seu conditionis existant, precipue navigantibus ad stipendia Sancti D. N. Pape sanctissimeque Romane ecclesie auctoritate apostolica in virtute sancte obediencie et sub excommunicationis ac nostre indignationis pena et alia nostro arbitrio auferenda tenore presentium stricte precipiendo mandamus, quatenus prefate insule Sancti Johannis de Palm[osia] et hominibus eius predictis sive in ipsa insula existentibus, sive per terram aut per aquam ad quascumque mundi partes proficiscentibus nullum penitus damnum, nullam iniuriam, molestiam vel offensam realem aut personalem inferre aut res et bona ipsorum capere vel ullo quesito colore damnificare aut e[ri]pere presumant, quin potius prefatos insulam et homines tam devotione Sancti eiusdem, quam etiam nostri contemplatione suscipiant in omnibus favorabiliter commendatos. In quorum testimonium presentes fieri et nostri sigilli iussimus appensione munari. Datum Rhodi, die XV. martii MCCCCLVII, pontificatus vero sanctissimi in Christo patris et domini nostri, domini Calisti pape I[II] anno secundo.

Archet. chart. cum sigillo legati. Bayet, no 11, p. 151—152.

V. 6969—1461, 19. mensis februarii, ind. IX.

Paschalis Maripetrus, dux Venetiarum, monasterio S. Joannis restituit dominium metochii S. Joannis Styli in insula Creta.

Pasqualis Maripetro, Dei gratia dux Venetiarum etc. universis et singulis de suo mandato potestatibus, capitaneis et aliis quibuscumque

rectoribus quarumcumque terrarum et locorum nostrorum, ad quos presentes pervenerint, salutem et dilectionis affectum. Significamus vobis, quod hac mane in nostro consilio advocatorum nostris capta fuit pars tenoris infrascripti, videlicet, quod ipse littere ducales scripte sub die XVI iunii preteriti per viros nobiles ser Franciscum Zame, ser Johannem Leono, ser Hieronymum Barbacho, ser Petrum Mocenigo et ser Laurentium Mauro, consiliariis Venetiarum, et pars superinde posita in rogatis, per quas scripserunt, quod duodecim presbiteri ponerentur in possessionem loci et casalis de Stillo siti in districtu Caneae, tamquam littere scripte et pars capta ex mala informatione, quoniam dictus casalis et locus de Stillo non est domini nostri, sed ab annis ducentis citra fuit possessus et est monasterii Sancti Johannis Evangeliste de Palmosa, incidantur, cassentur, revocentur et annullentur cum omnibus suis secutis exemplis et dependentiis adeo, quod de cetero nullius existant efficacie vel vigoris, ac si nunquam factum foret, revertente dicto monasterio Sancti Johannis de Palmosa et calogeris suis in possessionem casalis et loci de Stillo, prout erant, antequam ipse littere scripte et pars capta foret. Idecirco fidelitati vestre cum dicto nostro consilio mandamus, ut observari inviolabiliter facere debeatis, habentes et tenentes ipsas litteras et partem pro non scriptis et captis et nullius valentie et vigoris, ac si scripte et posita non fuissent, reducentes dictum monasterium Sancti Johannis de Palmosa in possessionem dicti casalis et loci de Stillo, prout erant, antequam ipse littere scripte forent et pars capta, ita ut pacifice de redditibus et usufructibus gaudere et facere possint, prout primo faciebant. Et si aliquid vigore dictarum litterarum ipsi monasterio et calogeris arreptum foret, id cum integritate sibi restitui faciatis adeo, ut nullum damnum reportent, facientes has nostras litteras registrari et registratas ipsis calogeris restitui.

Dat. in nostro ducali palatio, indictione X^a, die XVIII, mensis februarii MCCCCLXI.

Archet. membran. Bayet. nro 5, p. 148—149. Sub nro 5 (bis) exemplar membr. missum ad rectorem Caneae, cum inscriptione: Nobilibus et sapientibus viris, Ludovico Gabriel, de suo mandato rectori Caneae, et consiliariis suis et eorum successoribus, fidelibus dilectis etc. Vid. supra l. 18: Idecirco fidelitate vestre cum dicto nostro consilio mandamus, quatenus, per quantum ad vos spectat, predictum et omnia et singularia in ea contenta observare et exequi ac observari inviolabiliter [faciatis] etc. In membrana, confirmatum 30 septembris 1560 a Marco Cornelio, rectore Caneae, et eius consiliariis, cum sigillo rectoris et subscriptione cancellarii et inscriptione: Tratta dallo registro major del mag^{co} S. Ludovico Gabriel et dignissimo R^{co} di questa città della Canea n° 49. Recseputa die XI. mensis maji 1462. Bayet, p. 140.

VI. 6969—1461, 23. mensis martii, [ind. IX.]

Papa Pius II. tuetur monasterium et eius bona contra raptores.

Pius episcopus, servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Creten-
[si] et Colocen[si] archiepiscopis salutem et apostolicam benedictionem. Sub religionis habitu pie vite studio vacantibus personis ita debemus esse propicii, ut ab omni perturbatione secure et oppressione illese in divinis beneplacitis exequendis obstaculis quibuslibet nequeant aliquatenus impedi-
diri. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum, monachorum monasterii Sancti Iohannis Evangeliste insule Patmos, ordinis Sancti Basilii, Palmose diocesis, peticio continebat, quod nonnulli iniquitatis filii animarum suarum salutis immemores Deique timore postposito bona ad dictum monasterium legitime pertinentia ac usibus ipsorum, qui numero sexaginta vel circa existentes et redditus aliquos non habentes de bonis, que eis pia fidelium largitione pro tempore conceduntur sub regulari observantia dicti ordinis in dicto monasterio vitam ducunt, persepe tam furtive quam violenter subtrahere et occupare ipsosque monachos illis spoliare persepe presumunt, in animarum spoliatorum huiusmodi periculum et monasterii ac monachorum predictorum non modicum preiudicium. Quare pro parte monachorum predictorum asserentium, quod dum infideles illarum partium loca finitimorum fidelium pro tempore invadere et occupare damnaque diversimode illis inferre procurant, ipsi monachi illorum adventum et progressus vigilantia studio fidelibus pref[atis] intimare procurant sicque fideles ipsos a gravibus periculis et intollerabilibus damnis preservant, nobis fuit humiliter supplicatum, ut in premissis eis opportune providere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur cupientes, ut quos Dei timor et virtutum premia a malo non revocant, adioctarum exaggeratione et adiciendarum penarum formidine cohibeat severitas discipline, fraternitate vestre per apostolica scripta mandamus, quatinus vos vel alter vestrum per vos vel alium seu alios omnibus et singulis tam partium earundem incolis, quam aliis quibuscumque cuiuscumque gradus, ordinis vel conditionis existant, ne de cetero quovis quesito colore directe vel indirecte, palam vel occulte, per se vel alium seu alios bona huiusmodi ad dictum monasterium et ipsorum monachorum usus quomodolibet pertinentia et spectantia furari, rapere vel occupare seu eos quovismodo illis spoliare aut talia perpetranti consentire auxiliumve, consilium vel favorem prestare presumant, sub excommunicationis pena auctoritate nostra districtius inhibere. Et nichilominus ubi, quando et quotiens expediens fuerit et pro parte monachorum predictorum fueritis requisiti seu alter vestrum fuerit requisitus, eos, qui contra fecisse vobis

legitime constiterit, censura huiusmodi irretite dicta auctoritate curetis, ac deinde in ecclesiis, dum inibi populi multitudo convenerit ad divina dominicis et aliis festivis diebus, excommunicatos publice nuncietis et faciatis ab aliis nunciari ac ab omnibus arctius evitari, donec ad eos reversi bona subtracta et furata huiusmodi eisdem restituerint aut de illis satisfecerint competenter et ab huiusmodi excommunicationis sententia meruerint absolutionis beneficium obtinere, non obstantibus pie memorie Bonifacii VIII., predecessoris nostri, [litteris], quibus cavetur, ne quis extra suam civitatem et diocesim nisi in certis exceptis casibus et in illis ultra unam dietam a fine sue diocesis ad iudicium evocetur, seu ne iudices a sede apostolica deputati extra loca, in quibus deputati sunt, contra quoscumque procedere aut alii vel alii vices suas committere presumant, dummodo ultra duas dietas aliquis auctoritate presentium non trahatur, et aliis apostolicis constitutionibus ceterisque contrariis quibuscumque, aut si occupatoribus et subtractoribus prefatis vel quibusvis aliis communiter vel divisim a sede predicta indultum existat, quod interdici, suspendi vel excommunicari aut ultra vel extra certa loca ad iudicium evocari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, contradictores per censuram ecclesiasticam appellatione postposita composcendi.

Datum Rome apud Sanctum Petrum, anno incarnationis dominice millesimo quadringentesimo sexagesimo primo, decimo kal. aprilis, pontificatus nostri anno quarto.

A. De Collis.

Archet. membr. Bulla est deperdita. Bayet, nro 12. p. 152—153.

VII. 7010—1502, . . . [ind. V.]

Gregorius, abbas monasterii S. Ioannis Theologi, mittit monachos Athanasium, Theodulum Maximumque ad Christi fideles, ut colligant eleemosynas in beneficium monasterii a Turcis vexati.

. . . ἐν ἔτει τῆς ἀπὸ τοῦ κόσμου κτίσεως χί', ἀπὸ δὲ τῆς κυριακῆς ἐνανθη[ρ]ωκώσεως [αχβ'] ἐν τῇ Πάτμῳ καὶ ἀπελώ[θη]. ἔτι ἐγνώσθη ἡμῖν, ὅτι τις ἀπὸ Κρή[της] ὡς μοναχὸς ἐξῆλθε προσαιτῶν ἐλεημοσύνην . . . νῆς, ὃν ἡμεῖς οὐκ οἶδαμεν. διὸ ὡς ἀκαταίωνα τοῦτον ἀπαν[τες] τηρεῖτε.

† Γρηγόριος ἁμαρτωλός, ἱερομόναχος καὶ καθηγούμενος, καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοὶ πάντες ἱερομόναχοι καὶ μοναχοί. †

Translati ex grecis litteris in latinum: Iesus Christus. Gregorius hieromonachus, indignus servus Dei, abbas in sacrosancto monasterio et coenobio Sancti Ioannis insule Patmos, omnibus christicolis ac